

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे- २०२२

सत्र - ३

विषय:- भारताचे शासन आणि राजकारण (भाग -१) (PC – 301)

दिनांक : २४/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते. दु. ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये लिहा.
 - १.२ भारतीय नागरिकत्वाबाबतच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा.
 - १.३ भारतीय राज्यघटनेने व्यक्तीला दिलेल्या मूलभूत अधिकारांपैकी कोणतेही दोन मूलभूत अधिकार लिहा.
 - १.४ केंद्र व राज्य यांतील पुढील संबंधांची चर्चा करा - (अ) वैधानिक संबंध (ब) प्रशासकीय संबंध
 - १.५ भारतीय संसदेचे अधिकार व कार्ये यांवर टिपण लिहा.
 - १.६ भारताच्या राष्ट्रपतींचे अधिकार व कामे यांची चर्चा करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ राज्यघटनेच्या सरनाम्यातील कोणत्याही दोन संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २.२ युद्ध, बाह्य आक्रमण किंवा अंतर्गत अशांततेमुळे घोषित आणीबाणी वर छोटे टिपण तयार करा.
 - २.३ ४२ व्या घटनादुरुस्तीची माहिती लिहा.
 - २.४ न्यायालयीन पुनर्विलोकनाच्या अधिकाराची माहिती लिहा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ प्रौढ मताधिकार
 - ३.२ भारतीय घटना दुरुस्तीच्या पद्धती
 - ३.३ भारतीय नागरिकांची कर्तव्ये
 - ३.४ द्वितीय सदानाची उपयुक्तता

.....

Translation in English
Sub: Indian Government and Politics (Part - 1) (PC-301)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

-
- Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)**
- 1.1 Write characteristic features of Indian constitution.
 - 1.2 Explain various provisions of citizenship given in the constitution of India.
 - 1.3 Discuss any two fundamental rights given to the individuals by the Indian constitution.
 - 1.4 Discuss the following relationships between Centre and State –
 - a) Legislative Relations
 - b) Administrative Relations
 - 1.5 Prepare a note on powers of Indian parliament.
 - 1.6 Discuss the powers and functions of President of India.
- Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)**
- 2.1 Explain any two concepts from preamble of constitution of India.
 - 2.2 Prepare a short note on the type of emergency declared because of war, internal unrest.
 - 2.3 Write on 42nd constitutional amendment.
 - 2.4 Write information about right to judicial review.
- Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)**
- 3.1 Adult Franchise
 - 3.2 Methods of making amendments in constitution of India
 - 3.3 Duties of Indian citizens
 - 3.4 Utility of second chamber
-